

Zöldi László

Pusztai ékszerdoboz

Végh Antal miről beszélgetett Stadler Józseffel az akasztói stadion VIP-várójában?

Az idestova negyedszázados élményt egy minapi tévedés csalogatta elő az emlékezet mélyről. A hódmezővásárhelyi polgármester bejelentkezett közös ellenzéki miniszterelnök-jelöltnek, és hogy mondjon valamit, amiről sokat beszélnek majd, az egyik rádióműsorban Orbán Viktort Ceauşescuhoz hasonlította. A történelmi párhuzamra az adott okot neki, hogy mindketten stadiont építtettek a szülőfalujukban. Ráhibázott, Felcsút ugyanis nem a magyar miniszterelnök szülőfaluja, „csak" választott települése. Mégis akadt valaki Magyarországon, aki csakugyan stadiont építtetett a szülőfalujában. Stadler József Akasztón. A pusztai ékszerdobozt úgy rendezte be, hogy a VIP-vendégeket fogadó terem rusztikus, fából faragott bútorzatát a román diktátor egyik erdélyi kastélyából vásárolta. Nem készpénzért persze, hanem néhány tonna konzervért.

Úgy kerültem a Stadler-birodalom központjába, hogy 1996 májusában átugrott hozzám Végh Antal. Tudta, hogy Akasztótól tíz kilométernyire töltöttem a gyerekkoromat, és elég jól ismerem a szomszédos falut. Ráadásul frissiben vásárolt, indiánvörös színű Volkswagen Golfom jobban néz ki, mint az ő házépítéshez használt, lestrapált gépkocsija, és nem mindegy, milyen autóval állunk az NB I-es focisták parkolójába. Író-barátom akkoriban immár két évtizede viaskodott a hazai labdarúgás irányítóival. Egyik könyve, a Miért beteg a magyar futball? 750 ezer példányban kelt el. Érdekelte az akasztói milliárdos véleménye, aki arról volt nevezetes, hogy hamarosan lejáró szavatosságú konzerveket szállított a hajdani Szovjetunió utódállamaiba, és lejárt szavatosságú focistákat hozott Ukrajnából meg Oroszországból. Hírlett, hogy az egyiket épp akkoriban adta el húszszoros áron a Fradinak.

Itt most egy bekezdésnyire megszakítom az időrendet, hogy a nagyobb hatás kedvéért előrebocsássam a mintegy két és félórányi látogatás irodalmi eredményét. Néhány hét múlva megkezdődött Atlantában a nyári olimpia, és Végh Antal könyvet írt róla. Az *Ötkarikás szemmel* című, karcsú,

farzsebbe helyezhető, vonatban, buszon, villamoson elő-vehető könyvecske augusztus végén látott napvilágot. Szerzője 198 forintot kért érte (saját kiadásában jelent meg). A kötet három rétegből állt. A keretet az olimpiai hangulat adta, ami kiszűrődött a Magyar Televízióból. Tóni írt mind a hét bajnokságunkról, de nem túl nagy lelkesedéssel. Olvasás közben érzékelhető volt, hogy az érdekelte, ami a labda körül forgott. A kötet gerincét pedig a focink alkotta, amely lebőgött Atlantában.

A középponti fejezetek az akasztói látogatásban csúcsosodtak ki. 1996 májusában a stadionépítő üzletember vagy olvasta Végh Antal foci témájú könyveit, vagy a súgói felvilágosították arról, hogy a vendég elő-szeretettel leplezi le a bundákat és egyéb svindliket. Ezzel magyarázható, hogy az impozáns fogadóteremben csönd-függöny ereszkedett közéjük. Az olimpiai könyvben az író úgy számolt be a feszült hangulatról, hogy imigyen szólította meg a híres-hírhedt nagyvállalkozót: „Mondja Stadler úr, maga valamikor volt juhász számadó is, vagy csak mindig bojtár?" Nem jegyzeteltem, nem is rögzítettem magnóval a beszélgetést, de más-ként emlékszem az indításra. Tóni a májusi esőt hozta szóba, elvégre az üde füvet legelő birkák hajlamosak a hasmenésre. Az állattenyésztéssel foglalkozó családból származó Stadler József ekkor értette meg, hogy a fővárosból érkezett vendég is terelgetett már nyájat. A birkák emésztéséről vagy fél óráig beszélgettek, és nem az épületes diskurzus volt életem legizgalmasabb élménye.

A két parasztivadék annyira összemelegedett, hogy a maradék két órában Stadler úr már mindenre válaszolt, amit Végh Antal a fociról kérdezett tőle. Mindazonáltal felötlik egy körülbelül tízperces szünet. Az író azt firtatta, hol találja a mellékhelyiséget. A házigazda megmutatta neki az utat, és amíg a neves vendég visszatért, beszélgettünk. Kiderült, hogy ismerte apámat a kiskőrösi vegyesboltból. Sőt, a szülei talán még állatbőrt is adtak el neki. Ami azért lehetett életszerű, mert három cipész is volt a családban, akik a múlt század ötvenes éveiben nehezen jutottak talpnak való nyersanyaghoz. De visszatért a vendég, és folytatódott a fociról való társalgás. Majd fölkerekedtünk, és elindultunk hazafelé az 53-as úton. Ám alig hajtottunk 15–20 kilométernyit, Tóni megkért, hogy álljak félre, mert neki bizony vizelnie kell. „De hisz' nemrégiben kéredzkedtél ki. Csak tán nincs baj a prosztatával?" Ő megnyugtatott, és elárulta, hogy esze ágában sem volt fölkeresni a mellékhelyiséget.

Elcsípte inkább az NB I-es Stadler-csapat középhátvédjét, Dragóner Attilát. Ha most valaki kezébe veszi az *Ötkarikás szemmel* című könyvecs-két, akkor csodálkozhat azon, hogy a fiatal játékos külön fejezetet kapott.

Márpedig amit nyilatkozott, az aligha fért bele a tízperces folyosói beszélgetésbe. Az általam felvázolt ellentmondást a kötet megjelenése után Végh Antal úgy oldotta fel, hogy elmesélte: esténként sok focista járt a nyakára. Akkori és korábbi válogatottak, akik azzal a feltétellel ecsetelték a magyar labdarúgás rendszerszerűen űzött csínyeit, stiklijeit, sundabundáit, zsiványságait, hogy az író nem hozhatja nyilvánosságra a nevüket. Ő tartotta is magát az ígéretéhez, de lássam be – fejtegette –, hogy nem hagyhatta veszendőbe menni az értékes információkat. Dragóner szájába adta őket. Így lett az olimpiai válogatott ifjú centerhalfja az atlantai kudarc után a tisztulást igénylő magyar labdarúgók szószólója.

A két főszereplő immár távozott az élők sorából, nem kérdezhetjük meg őket a részletekről. Az Akasztó melletti betonerődítményt benőtte a gaz, és elvesztette ékszerdoboz jellegét. E sorok írója pedig igyekezett előkotorni emlékezete mélyéről az idestova negyedszázada megesett találkozó hangulatát.